

Acciónatura et proposa compensar l'àrea de sòl (en m²) ocupat per la teva organització mitjançant la preservació d'un dels paratges naturals més rics però a la vegada més amenaçats de la Terra.

¿Què proposem?

En referència a l'ocupació i segellat del sòl, entès com l'impacte més bàsic de l'activitat de qualsevol organització sobre la biodiversitat i els ecosistemes, Acciónatura et proposa compensar aquest impacte de la teva organització mitjançant la compra i protecció d'un hàbitat de vida salvatge amenaçada de dimensions equivalents (en m²) als ocupats per la teva organització.

Què implica l'ocupació i segellat del sòl?

Suposen l'eliminació o minimització de les funcions i serveis que en circumstàncies normals ens podia oferir la naturalesa en aquesta superfície, entre els quals destaquem:

- producció d'aliments i matèries primeres
- circulació de nutrients, substàncies i aigua
- hàbitat per a espècies
- constitució d'embornals de carboni

El sòl és un recurs pràcticament no renovable. Una vegada s'ocupa o segella, la seva degradació sol ser ràpida. Per contra, la seva formació i regeneració sol comportar un procés extremadament lent.

Com proposem compensar la nostra ocupació de sòl?

Mitjançant la compra i protecció a perpetuitat d'un hàbitat de vida salvatge amenaçada de dimensions equivalents a l'espai que hem sostret a la natura per a la nostra activitat. Per maximitzar l'impacte positiu i l'adicionalitat, el paratge beneficiari es localitza en un dels anomenats "hotspots" de biodiversitat del planeta, és a dir, un espai natural que alberga una extraordinària riquesa a nivell de flora i fauna, alhora que està subjecte a un alt grau d'amenaça per l'activitat humana. La compra i protecció es materialitza a través d'una col·laboració amb una ONG local de confiança al país corresponent.

Quin cost té aquesta acció?

La compensació en natura a través del projecte descrit en l'annex (a Mèxic) té un cost de 570 Euros per hectàrea (10.000 m²), és a dir, 5,70 Euros els 100 m². La compensació a través de la iniciativa es planteja com una acció única mentre no varia la superfície ocupada per l'organització.

A través de la iniciativa, aconseguim (1) la compra i protecció per a les generacions futures d'un hàbitat de vida salvatge amenaçada en una de les àrees més importants del món a nivell de biodiversitat, i (2) que la biodiversitat i els ecosistemes de la zona puguin seguir brindant a les poblacions locals, i a tota la humanitat, innumbrables serveis de proveïment, regulació, culturals, i de suport.

Totes les entitats o persones que s'adhereixin al programa i així ho desitgin, es llisten a la secció corresponent a la iniciativa, a www.accionatura.org.

ANNEX. Detalls del projecte "Preservació de la biodiversitat en la Reserva de la Biosfera Sierra Gorda (Mèxic)?"

Acciónnatura, en col·laboració amb la també ONG *World Land Trust* (Regne Unit), altres entitats, i *Grupo Ecológico Sierra Gorda* (com ONG sòcia local a Mèxic), impulsen en la Serra Grossa de Mèxic la consolidació a perpetuïtat d'una sèrie de "corredors biològics" i "illes de conservació" de la biodiversitat. L'objectiu és senzill però alhora de vital importància: *salvaguardar uns autèntics tresors vivents de la Terra* de la pressió humana, i assegurar que la biodiversitat local pugui seguir brindant a les poblacions locals i a tota la humanitat innumbrables *serveis de proveïment, regulació, culturals, i de suport*, tant en el present com per a les generacions futures.

On es localitza el projecte?

√ A la "Reserva de la Biosfera Sierra Gorda". Una "Reserva de la Biosfera" és una figura concebuda per l'UNESCO per portar a la pràctica i experimentar la conciliació de la preservació de la diversitat biològica i els recursos naturals amb el seu ús sostenible. En l'actualitat l'UNESCO reconeix 563 Reserves de la Biosfera, repartides en 109 països.

La regió que abasta la "Reserva de la Biosfera Sierra Gorda" a Mèxic mostra un dels indicadors de desenvolupament social i econòmic més baixos de Mèxic, degut en gran part a l'accelerat creixement demogràfic de la zona, a uns sistemes productius ineficaços, i a l'explotació històrica dels recursos naturals. Al mateix temps, la reserva és l'Àrea Natural Protegida més diversa en ecosistemes de Mèxic, i la segona zona del país en termes de biodiversitat.

Fotografies: Grupo Ecológico Sierra Gorda

√ *El projecte es localitza en el "hotspot" de biodiversitat de Meso Amèrica.* Recents estudis revelen l'existència a nivell mundial de 34 *hotspots* de biodiversitat, definits com a regions que contenen els reservoris de vida animal i vegetal més rics de la Terra, però que alhora es troben sotmesos a un grau màxim d'amenaça a causa de les pressions d'origen humà. En conjunt aquestes 34 regions cobreixen solament un 2,3% de la superfície terrestre de la Terra, però alberguen de forma endèmica (és a dir, que no es poden trobar en cap altra part del món) més d'un 50% de les espècies de plantes del món, així com un 42% de les espècies de vertebrats terrestres conegudes.

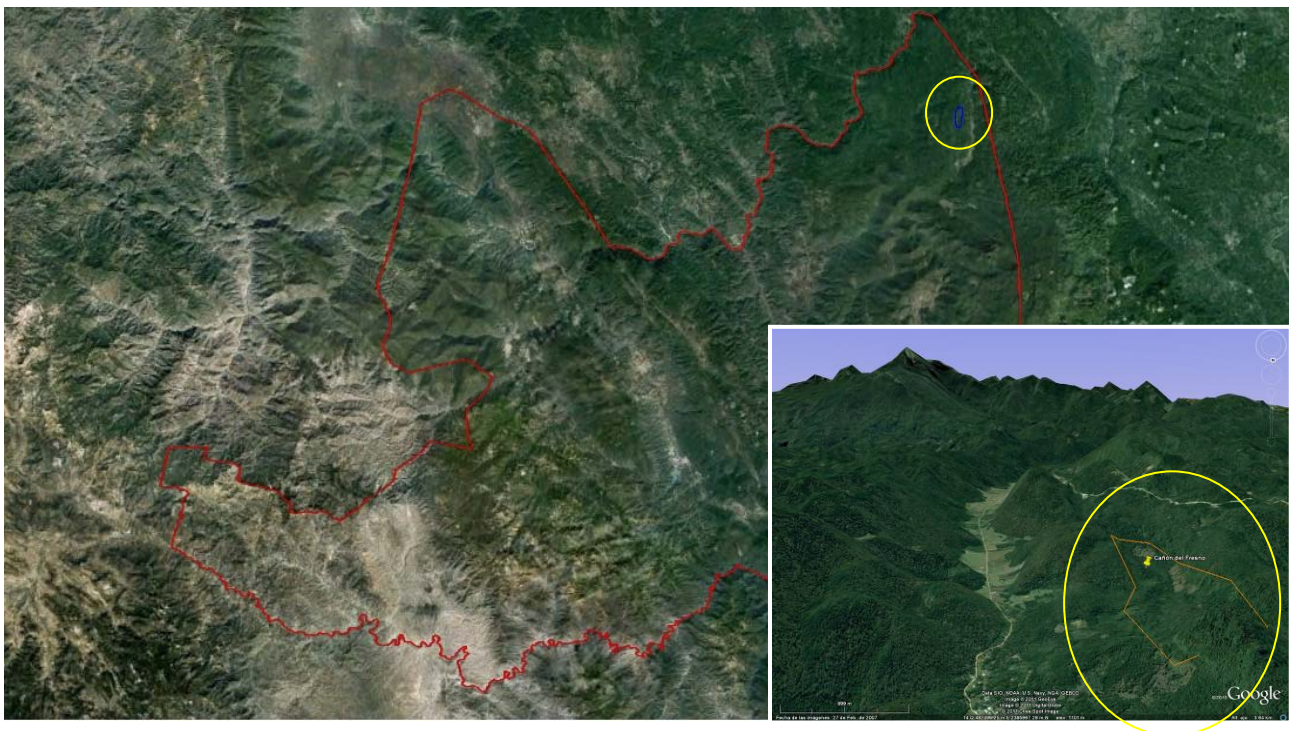

El *hotspot* de Meso Amèrica, en color vermell en la imatge de la dreta (*Crèdit Conservation International*) s'estén des de Panamà fins a Mèxic, englobant una zona que en dècades recents ha mostrat una de les taxes de desforestació més altes del món (taxa d'1,4% anual entre 1080 i 1990). Es calcula que un 80% de l'hàbitat originari ja ha estat devastat o modificat de forma severa.

El paratge del "Cañón del Fresno"

Actualment el projecte està focalitzat en la preservació d'un paratge denominat "Cañón del Fresno", en la part nord-est de la Reserva de la Biosfera.

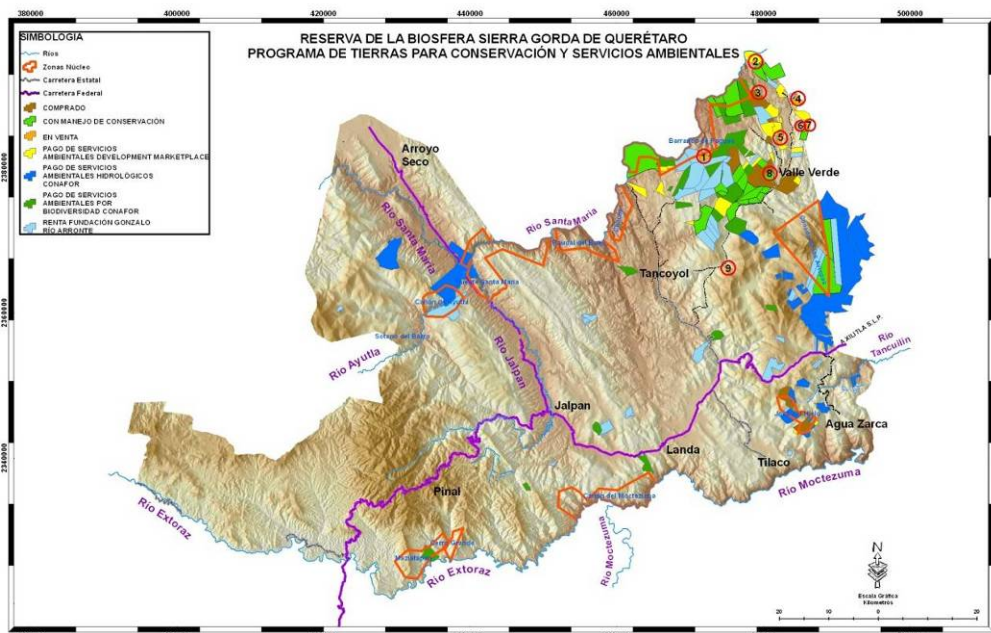
Ubicació del paratge del "Cañón del Fresno" a la Sierra Gorda, i detall.

La propietat (imatge) té una extensió de 150 hectàrees i es troba prop d'un dels nuclis de la Reserva (denominat "Barranca de Paguas"). Aquesta proximitat és extremadament important per assegurar la continuïtat de la vegetació i el lliure moviment de les espècies per la regió.

El paratge entra a formar part d'un corredor biològic nord-sud de gran importància, i que s'estén entre els Rius Santa Maria i Moctezuma. La protecció d'un sol paratge, aïllat, és extremadament valuosa, però ho és cada vegada més la configuració d'aquestes "illes de conservació", enllaçant fragments d'hàbitat aïllats en el que es coneix com "corredors biològics", tal com planteja el projecte. Configurats d'aquesta forma, a nivell regional, el projecte en el seu conjunt abasta una zona cada vegada més extensa, contribuint a assegurar la protecció efectiva de la biodiversitat, així com la preservació dels serveis que la mateixa ens ofereix.

L'actuació a escala regional, amb la configuració de "illes de conservació" enllaçades (veure parcel·les en la part nord-est de la reserva), millora les opcions de conservació de la biodiversitat, assegurant la connectivitat dels ecosistemes i amb això la lliure circulació de les espècies.

A nivell pràctic, l'aportació econòmica, proporcional als metres quadrats que ocupa la nostra organització, s'inverteix en

- √ la compra del terreny per part de l'ONG local *Grupo Ecológico Sierra Gorda*,
- √ les activitats de conservació i manteniment durant com a mínim els propers 10 anys en relació a vigilància, manteniment del clos i les senderes, i prevenció d'incendis, sempre amb vocació de conservació a perpetuïtat.

En propietat d'un ramader en el passat, un escenari de "business-as-usual" en relació al paratge hauria significat l'extensió de la desforestació i depredació soferta en algunes àrees del paratge, degradació ocorreguda com a conseqüència de la pràctica de tals selectives, cremes agropecuàries (ahora agreujant el risc d'incendis) i cacera d'espècies menors. La nova protecció del paratge permetrà la recuperació de la seva flora i fauna, i amb això dels serveis que ofereix tant a les poblacions locals, com a la humanitat en el seu conjunt.

Quins serveis ambientals preserva el projecte?

La zona on es troba el paratge del "Cañón del Fresno" és de les més riques en biodiversitat de la Sierra Gorda i exerceix diverses funcions ecològiques clau per a la regió. Gràcies a la seva orientació cap al nord-est el paratge presenta alts nivells d'humitat, la qual cosa li confereix diverses característiques pròpies d'un bosc humit, sobretot en relació a la seva capacitat de retenció d'aigua. Aporta també gran part de la recarrega hídrica per a nombroses fonts naturals. En contenir un extens bosc madur, la preservació del paratge ajuda a mantenir el carboni emmagatzemat a la biomassa, i en trobar-se a més en una zona inclinada, a prevenir de forma efectiva l'erosió.

Quina biodiversitat preserva el projecte?

La "Reserva de la Biosfera Sierra Gorda" com a tal és un Àrea d'importància per a la Conservació de les Aus, una Regió Terrestre Prioritària per a la Conservació i també una Regió Hidrològica Prioritària d'acord a la "Comisión Nacional para el Uso y Conocimiento de la Biodiversidad". Alberga un Lloc Ramsar, la presa Jalpan.

Al "Cañón del Fresno" han sigut vistes diverses espècies prioritàries: jaguar (*Panthera onca*); puma (*Puma concolor*); ocelot (*Leopardu spardalis*); gat margay (*Leopardus wiedii*); perdiu de Veracruz (*Dendrortyx barbatus*); guatlla silbadora (*Dactylortyx thoracicus*), granadera (*Penelope purpurascens*); taira (*Eira barbara*), i el mazama mexicà (*Mazama americana*).

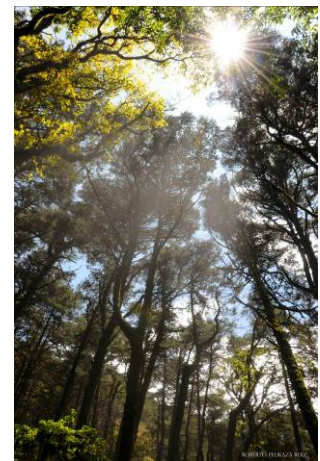
A la Reserva podem trobar espècies com l'ocelot, el jaguar, el puma o la taira (esq. a dreta).

A la zona nord-est de la reserva, on es troba la propietat, es pot trobar altra fauna de gran interès, incloent-hi aus com el *Falco rufigularis*, el guacamai militar (*Ara militaris*), *Trogon elegans*, i mamífers com el tamàndua septentrional (*Tamandua mexicana*), el coati (*Nasua narica*), i altres mamífers petits, així com una gran varietat de ratapinyades. Es poden trobar també nombrosos rèptils i amfibis, incloent el cròtal (*Crotalus sp*) o la coral (*Micrurus sp*), i diverses espècies de tortugues terrestres, sargantanes i salamandres.

Guacamai militar, gat margay i cròtal (esq. a dreta).

El paratge conté un bosc antic de roures (principalment *Quercus germana*) i una varietat de cícades, espècie en perill d'extinció. A la zona nord-est de la reserva en general podem trobar a majors altures altres boscos de roures i boscos humits, amb alguna varietat de magnòlia en perill d'extinció.

El paratge i la reserva en general alberguen una gran varietat d'espècies d'arbres i plantes.

En relació a relació d'espècies específiques d'arbres, destacar la presència de les espècies de roure *Quercus mexicana*, *Quercus polymorpha*, i *Quercus crassifolia*, les quals s'entremesclen amb altres espècies com el pi de Gregg (*Pinus greggii*), el cedre blanc (*Cupressus lusitanica*), l'arbre d'alvocat (*Persea americana*), l'arbre de mamey (*Clethra pringlei*), la noguera mexicana (*Juglans mollis*) o el *Lonchocarpus rugosus*, així com varietats de ficus (*Ficus pertusa*, *F. perforate* i *F. insipidus*).

Qui comprarà i protegirà el paratge natural?

Administrada en la seva globalitat per la "Comisión Nacional de Áreas Naturales Protegidas (CONAMP)", és no obstant l'ONG local *Grupo Ecológico Sierra Gorda (GESG)* l'encarregada de gestionar les activitats de conservació sobre el terreny, dins de la Reserva. *GESG* compta amb més de 20 anys d'experiència en diferents àmbits de treball de la conservació, com la compra de terrenys, el monitoratge d'impactes i d'escenaris de base, així com el desenvolupament de projectes de desenvolupament social i ambiental.

L'èxit en el desenvolupament de les seves activitats els ha valgut un ampli reconeixement internacional tant a nivell de premis i subvencions, com de suport públic i institucional als seus projectes. *GESG* treballa en estreta col·laboració amb altres dues organitzacions: *Bosque Sustentable A.C.*, organització "filial" de *GESG* responsable de les activitats de reforestació, restauració i embornals de carboni, i *Joya de Hielo*, un consorci de representants locals bolcats en la protecció permanent de paratges naturals mitjançant compra.

Totes les imatges per gentilesa de Grup Ecològic Sierra Grossa, i Roberto Pedraza Ruiz.